

ЕСЕ С ПУПИ НЯМА НИЩО СТРАШНО

Румяна КАМЕНСКА

Есе, спечелило наградата на "БГАсист" в конкурса "Тифлосредството на моите мечти"

Както е казал народът - малките камъчета преобръщат колата. Това е валидно за всички сфери на живота, а пък за нашегo брата, хората с нарушено зрение, още повече, защото камъчетата буквално обсипват пътя ни на всяка крачка. Ден след ден малките стресчета се натрупват, неусетно от всичко това ни писва и ставаме кисели като лимони с повод и без повод. Но тук няма да ви занимавам с тези досадности. Напротив, ще ви запозная с едно малко сладурче, което има задачата да ни облекчи и подслади живота. Думата ми е за наскоро създадения уред "Зорко око". Не се чудете, че го пиша на български. Той е творение на група млади нашенски ентузиастични, добре запознати с проблемите на слепите. И цената му е напълно поносима, защото е спонсориран от неизвестен бизнес ангел, готов да вложи парите си в такъв проект с почти идеална цел. Откакто имам този уред, е, няма да кажа, че съм напълно щастлива, но ми е значително по-комфортно и весело. Той е малко по-малък от мобилен телефон, има дисплей, камера и няколко копчета. Под дисплея се издърпва елегантна клавиатура, на която при нужда можем да пишем нещо. Явно в групата са участвали и жени, защото дизайнът му е много симпатичен. Предлага се в три варианта – обикновено правоъгълно устройство с големи копчета, удобно за мъжките пръсти, по-фин уред за деловите и сериозни дами, а моят е направо приказка. Сигурно е създаден за тийнейджърки. Копчетата му са като камъчета, а в долната му част има джойстик във формата на четирилистна детелина. Не е особено ергономичен, но затова пък е истинска наслада за пипане. В повечето случаи уредът трябва да се носи на врата, затова са предвидени различни видове шнурчета и верижки. За задачата на устройството е да замести, доколкото е възможно, функциите на окото. То може да се ползва както у дома или в офиса, така и на улицата. Предвидени са няколко режима на работа, които според желанието и фантазията си можем да пригoдим за всякакви случаи.

"Зорко око" се управлява предимно с глас. Но когато по някаква причина ни е по-удобно да не говорим, можем да го управляваме и с копчета като мобилен телефон. За да различава кога се обръщат към него, всяко устройство трябва да си има уникално име. Моето се казва Пупи в памет на баба ми, която беше винаги с мен. Наричах я галено Пупи, защото бяхме като приятелки. Та моята сегашна Пупи работи в следните режими:

- Цвят и светлина. Разпознаването на цветове при "Зорко око" достига до съвършенство. Не само че казва точно какъв е фонът и десенът на дадения предмет, но има и чудесната възможност да сравнява два предмета. Сигурно се сещате, че става въпрос за прословутите мъжки чорапи. Ако са повече от един чифт в пералнята, почти никога не може да се разбере кой към коя двойка принадлежи. Сега казвам на Пупи "Цвят", показвам й единия чорап, след това казвам "Сравни" и й показвам втория. Тя отговаря дали това е желаният чорап или не. Когато искам да завърша сравняването на цветове за дадена двойка, казвам: "Край на сравняването".

- Пупи има много прецизно изработен режим "Измерване". Той включва измерване на температура, кръвно налягане, кръвна захар и тегло. За всяко от тях се задава команда, например "Измери кръвно". Поставям Пупи срещу апарата и тя ми казва появилите се стойности. При измерване на захарта първо казва дали има капка кръв и накъде точно трябва да се насочи, за да не се разлее. Хубавото е, че отпада нуждата от говорещи апарати за всяко нещо поотделно.

Почти във всички режими ползвам команди, подобни на тези за кучетата-водачи. Основната команда е "Търси". Към нея според случая добавям необходимия обект за търсене. Например - въпросът къде е вратата е жизненоважен за всички слепи. Когато се качвам или слизам от автобуса, казвам тихо "Търси врата" и Пупи ми описва къде се намира вратата. Когато стигна пред нея, се чува кратък звук. Същото

се отнася за "Търси номер", когато автобусът е спрял пред мен и "Търси светофар". При тази команда Пупи издава звук, докато е зелено. За ходене по улиците Пупи има режим "Препятствия". Тогава тя следи всякакви препятствия – ниски, високи, дори локви и ги изговаря. Пази ме успешно от стълбове, табели, пътни знаци и разните колчета или пънчета, които сега са наслагани по тротоарите. С локвите не се справя много успешно, но това не е болка за умиране. Ако пред мен има изкоп, изговаря думата на около два метра преди него и с приближаването му започва да пищи.

Но най-сладостен за мен е режимът "Четене". По известни причини дори със съпруга ми, който вижда малко, не можем да пазаруваме сами в големите магазини. Няколко пъти опитахме и резултатите бяха трагични – избирахме неща с цени, от които ни се плачеше. А сега вземам дадената стока и казвам "Търси цена". Разбира се, обръщам стоката пред очите на Пупи. Когато намери цената, тя издава кратък звук, за да спра мърдането. Най-добре е, ако има поставени големи етикети с цените – тогава няма никакъв проблем. Ако пък искам по-подробна информация, казвам "Търси етикет". Пупи намира етикета на стоката с описанието на нейното съдържание и ми го прочита. Ако искам да го запазя, казвам "Запиши" и папката, в която да се запише текстът.

Освен всичките си достойнства Пупи има и 32 мегабайта памет, USB и блутуут връзка за прехвърляне на данните. Ако искам да си приказвам дълго с нея, без да преча на другите, ползвам безжичните слушалки, които също са в комплекта. Първата ми работа беше с детски възторг да проуча какво пише на хранителните продукти, парфюмите, кремове и шампоаните вкъщи.

Режимът "Четене" служи и за други ценни неща. Насочвам Пупи срещу дистанционното на климатика и тя ми казва колко градуса е температурата в стаята – преди това никога не бях сигурна дали съм улучила точния градус. Казва ми и на коя програма е пералнята, без да има нужда да лепя етикетчета по програматора ѝ.

Режимът "Обучение" е особено ценен и се ползва при всякакви случаи. Аз често си губя чехлите из стаите и коридора. Ако в режим "Обучение" задам на Пупи команда "Търси", а след това ѝ покажа моите чехли и кажа думата "чехли" или някаква друга дума, при повторно изговаряне на тази команда тя ще търси (с камерата си) точно къде са моите чехли. Разбира се, трябва да я разходя из къщата.

Такива команди могат да се създават за намиране на конкретен човек, предмет или сграда. Може да се присвои име на даден цвят, който не е включен в списъка с цветове по подразбиране. Тайно въведох и образите на няколко мои познати. Сега ги поздравявам първа, те се стряскат и ще си помислят хубавичко преди да ме отминат като пътен знак.

Разработчиците на "Зорко око" все още са много ентузиазирани и отворени за всякакви предложения. Дадох им идея да направят възможно, докато пътувам в превозно средство, Пупи да ми казва спирките, за да не си правя труд да ги броя и да следя маршрута. А когато ми е скучно, да ми описва хората около мен – как са облечени, стари ли са или млади, какво правят в момента и така нататък. Разбира се, без второто спокойно мога да мина, но ще ми бъде забавно. Защо да не се възползвам от случая, щом още ги държи творческата треска?

Уважаеми читатели, убедени сме, че мечтите от есето на Руми Каменска за подобен услужлив и многофункционален уред скоро ще се превърнат в реалност!

ИСТОРИЯ Помен за Васил Иванов Кунчев

Странни люде сме. Превръщаме помена в повод за всенародни тържества. По-логично е да честваме

смъртта на Баязид Светкавицата, а не смъртта на Апостола.

Хиляди българи се обясняват в любов на мъртвия Левски. Приживе така наречените негови последователи дори не направиха опит да го спасят. Дяконът беше разкарван като мечка дни наред из различни градове и се намери само един, който да "влезе в историята" редом с него. Негово величество предателят!

Левски сам извървя пътя до бесилото.

Левски е сам и сега. Идеите му самотни кръжат по-снежните пътища на България. А и за какво са ни идеите на Апостола, на нас ни трябва парченце въже от бесилото му за сувенир.

От малки наизустяваме думите на Дякона. В живота си вършим точно обратното. "Ако спечеля, печели цял народ, ако загубя, губя само мене си" – каза той. Ние печелим само за себе си, а когато губим - губи цял народ. Левски рече: "Времето е в нас и ние сме във времето". Ние крещим, че "Времето е наше", а което не е наше го откраднахме. Апостола ни съветваше да си кажем кривиците, ние се тупаме с криваци и се мислим за абсолютно прави. Левски ни завеща идеята за чиста и свята република, ние търсим краката на поредното "величество", за да ги оближем с настървение. Левски отбелязваше в своето тефтерче всяка похарчена стотинка народна пара, ние не се свеним да обираме парите на болните и бедните.

Левски не е просто герой. Левски е нашата гузна съвест. С всеки изминал ден ние доказваме, че не го заслужаваме. Дано някой се сети на рождения му ден да занесе цвете на гроба му, който мълчи някъде буренясал и неизвестен. Дотогава ще продължим да се гаврим със смъртта му, като организираме всенародни чествания на бесилото му.

Петър КАЛИНОВ

Божидар БАКАЛОВ

Личности, допринесли за Освобождението на България

Граф Николай Павлович Игнатиев

Граф Николай Игнатиев, чието име днес носят десетки села, улици и учреждения в България, е имал значителна тежест при определянето на руската политика в Азия и на Балканите при управлението на император Александър II. Той е роден на 29 януари 1832 г. в Санкт Петербург, в семейството на потомствен дворянин, който е близък на императорския двор. Ориентира се отрано към военното поприще. Както е известно, на 26 години графът става най-младия генерал в Руската империя. А дипломатическата му кариера започва на Парижкия конгрес след Кримската война, където участва активно като военен аташе в преговорите за корекциите на руската граница по река Дунав. Посланик е в Цариград от 1864 до 1877 г. Оттогава в негова основна цел се превръща освобождението от турска власт на християнските народи на Балканите и най-вече на българите. Неуморната му дейност в тази насока е предимно полуофициална и тайна. Чрез непосредственото си застъпничество пред Високата порта той изиграва голяма роля за успешния край на църковно-националната борба на българския народ. След жестокото потушаване на Априлското въстание през 1876 г. той става един от главните инициатори за свикването на Цариградската конференция, на която за пръв път Великите сили признават, че има България. Тогава именно Николай Игнатиев изстрелва своя забележителен ултиматум - "Или автономия, или анатомия".

След енергичната му мисия на преговори с Великите сили и завършването на освободителната за

българите Руско-турска война от 1877 - 1878 г. на граф Игнатиев се пада историческата задача да преговаря с турските представители и да подпише Санстефанския мирен договор.

По-късно, през същата година, поради разногласия с руския канцлер княз Горчаков, графът не взема участие в Берлинския конгрес, което се оказва и пагубно за българските интереси. След като войната, подкрепяна от него, не донася на Русия предимствата, които биха компенсирани направените жертви, видният политик изпада в немилост и се оттегля от активна служба. От юни 1882 г. и до края на живота си той не заема официални длъжности. Но по случай 25-ата годишнина от Руско-турската освободителна война през 1902 г. с огромна радост и вълнение граф Николай Павлович Игнатиев се връща в обичаната от него България. Включен в официалната руска делегация, той посещава София и други български градове. Тогава като инициатор и председател на строителния комитет по изграждането на архитектурното чудо църквата "Рождество Христово" на връх Шипка граф Игнатиев заедно със жена си - Екатерина Игнатиева (по баща княгиня Голицина, от известния род Кутузови), и сина им Николай Николаевич присъстват на освещаването на храма. По време на тържеството, след службата, едно момиченце, поднасяйки букет цветя на графа, му казва: "Баба ми нареди никога да не те забравям и като стана баба същото да го казвам и на внуците си".

Смисълът на Великия пост

Великият пост е най-важният и най-древният от всички пости, подготовка за главния православен празник – светлото Христово Възкресение.

Повечето хора вече не се съмняват в благотворното влияние на поста върху душата и тялото на човека. Постът като вид диета се препоръчва дори от светските лекари – те отбелязват благотворното въздействие на временното въздържане от животински белтъци и мазнини върху организма. И все пак смисълът на поста съвсем не е в това – да поотслабнем или да се попречистим телесно. Св. Теофан Затворник нарича поста "спасителен лечебен курс за душите, баня за умиване от всичко вехто, невзрачно, нечисто".

Но ще се очисти ли душата ни, ако не хапнем кюфте или салатата с майонеза в сряда или петък? Ще влезем ли в Царството Небесно само защото не вкусваме блажно? Едва ли. Твърде лесно и просто бихме се сдобили тогава с това, за което Спасителят е приел страшна смърт на Голгота. Не, постът е преди всичко духовно упражнение, той е възможност да се съразпънем с Христос и в този смисъл – да поднесем нашата малка жертва на Бога.

Важно е да чуем в поста призив, изискващ усилие и отговор от наша страна. Заради детето си, заради близките ни хора бихме гладували, ако трябваше да решаваме кому да дадем последното си парче хляб. И заради тази любов сме готови на всякакви жертви. Постът също е доказателство за нашата вяра и любов към Бога, заповядано от Него Самия. Така че обичаме ли Бога? Помним ли, че Той е в центъра на нашия живот, или сме Го забравили във всекидневната си суета?

А ако не сме го забравили – в какво тогава е смисълът на поста, тази малка жертва, която поднасяме на нашия Спасител? Жертва Богу – дух съкрушен (Пс. 50:19). Смисълът на поста не е в това – да се откажем от някои видове храна или развлечения и дори от всекидневните си дела (както жертвата се разбира от католиците, юдеите, езичниците), а да се откажем от всичко, което поглъща вниманието ни и ни отдалечава от Бога. Преп. Исаяя Отшелник казва: "Душевният пост е изоставяне на житейските грижи". Постът е време да послужим на Бога с молитва и покаяние. Постът прави душата по-фина и открита за покаяние. Когато се усмиряват страстите, просветлява се духовният разум. Човек започва да

вижда своите недостатъци, душата жадува да се очисти и да се покае пред Бога. По думите на св. Василий Велики постът дава крила на молитвата и я възнася към Бога. Св. Йоан Златоуст пише: "Молитвите се четат с особено внимание най-вече по време на поста, защото тогава душата е по-лека, не е натоварена с нищо и не е потисната от гибелното бреме на удоволствията". За такава покаянна молитва постът е най-благодатното време.

"Ако се въздържа, доколкото ни стигат силите, от страсти по време на поста, тогава ще имаме полезен телесен пост – учи преп. Йоан Касиан. – Създаването на мъчнотии за плътта, съединено със съкрушеност на духа, води до приятна жертва на Бога и достойна обител за светостта". И наистина, "може ли да се нарича пост само спазването на правилата за неядене на блажно през постните дни? – пита св. Игнатий Брянчанинов. – Ще бъде ли постът пост, ако променим само храната си, а не помислим нито за покаяние, нито за въздържане, нито за пречистване на сърцето чрез усиленa молитва?".

Сам Господ Иисус Христос, за да ни даде пример, е постил четирийсет дни в пустинята, откъдето се е завърнал в пълна сила на духа (Лука 4:14), надвил всички изкушения на врага. "Постът е оръжие, дадено от Бога – пише преп. Исаак Сириец. – Ако Самият Законодател е постил, тогава как няма да пости някой от длъжните да спазват закона?... Преди поста човешкият род не е познавал победата и дяволът никога не е търпял поражения... Господ бе нашият вожд и първенец в тази победа... И когато дяволът вижда това оръжие у някой човек, тогава този противник и мъчител веднага изпада в страх, спомняйки си за своето поражение в пустинята срещу Спасителя, и силата му пропада".

Постът е установен за всички: и монаси, и миряни. Той не е принуда или наказание. Трябва да го разбираме като спасително средство, като своего рода лечение и лекарство за всяка човешка душа. "Постът не отблъсква нито жените, нито старците, нито младежите, нито дори малките деца – казва св. Йоан Златоуст. – Той открива дверите си пред всички, приема всекиго, за да го спаси".

"Виждаш ли какво прави постът? – пише св. Атанасий Велики – Болестите лекува, бесовете изгонва, лукавите помисли изличава и прави сърцето чисто".

"Хранейки се обилно, ставаш плътски човек, който няма дух, ставаш бездушна плът; а постейки, привличаш Духа Светаго и ставаш духовен", пише св. прав. Йоан Кронщадски. Св. Игнатий Брянчанинов отбелязва, че "укротеното от поста тяло дава на човешкия дух свобода, сила, трезвеност, чистота, финост".

Но при неправилно отношение към поста, без разбиране на истинския му смисъл, той може, напротив, да стане вреден. При неразумно прекарване на постните дни (особено по време на многодневните пости) често се появява раздразнителност, озлобеност, нетърпение или пък тщеславие, самомнение, гордост. А нали смисълът на поста е тъкмо в това – да се изкоренят тези греховни качества.

"Само телесният пост не е достатъчен за добиване на съвършенство на сърцето и чистота на тялото, ако той не е съединен и с душевен пост – казва преп. Йоан Касиан. – Защото и душата си има своя вредна храна. Натоварена от нея, душата и без излишък на телесна храна изпада в сладострастие. Злословието е вредната храна на душата - и приятна при това. Гневът също е нейна храна, макар и съвсем не лека, защото често я храни с неприятна и отровна храна. Тщеславието е нейна храна – тя се услажда за известно време на душата, а след това я опустошава, лишава от всякаква добродетел, оставя я неплодна, така че не само убива заслугите, но и навлича още по-голямо наказание".

Целта на поста е да изкореним лошите качества на душата и да придобием добродетели, за което помага молитвата и честото посещаване на богослуженията в храма (по думите на преп. Исаак Сириец – "будуване в службата Божия"). Св. Игнатий отбелязва по този повод: "Както на нивата, която е била старателно обработена със земеделски сечива, но не е била засята с полезни семена, бурените избухват особено силно, тъй и в сърцето на постника, ако той се задоволява само с телесен подвиг и не огражда ума с подвиг духовен, тоест с молитва, израстват гъсто и силно бурените на самомнението и високомерието".

"Много християни смятат за грях да хапнат, дори и при телесна немощ, нещо блажно в постен ден и при това без угризение на съвестта презират и осъждат ближните си, например своите познати, обиждат или мамят хората, отдават се на плътска нечистота – пише св. прав. Йоан Кронщадски. – О, лицемерие, лицемерие! О, неразбиране на духа Христов, на духа на християнската вяра! Нима не вътрешна чистота, нима не кротост и смирение иска преди всичко от нас нашият Господ Бог?".

Подвигът на поста не ни се зачита за нищо от Господа, ако ние, както казва св. Василий Велики, "не

вкуваме месо, но изяждаме брата си", тоест не спазваме Божиите заповеди за любов, милосърдие, саможертвено служене на ближните – всичко, за което ще бъдем питани в деня на Страшния съд (Мат. 25:31-46).

"Който ограничава поста само с въздържане от храна, той твърде много го безчести – наставлява ни св. Йоан Златоуст. – Не само устата трябва да пости – и окото, и слухът, и ръцете, и цялото ни тяло трябва да постят... Постът е отдалечаване от зло, обуздаване на езика, отхвърляне на гнева, укротяване на похотите, прекратяване на клеветата, лъжата и клетвопрестъплението... Ти постиш? Нахрани гладните, напои жадните, посети болните, не забравяй затворените в тъмница, смили се над измъчените, утешни скърбящите и плачещите; бъди милосърден, кротък, добър, тих, дълготърпелив, състрадателен, незлопамятен, благоговеен и благочестив, та Бог да приеме твоя пост и да ти дари в изобилие плодовете на покаянието".

Смисълът на поста е да развиваме любовта си към Бога и ближните, защото тъкмо върху нея се гради всяка добродетел. Преподобният Йоан Касиан Римлянин казва: "Не възлагаме надеждата си само върху поста, а искаме да добием сърдечна чистота и апостолска любов чрез него". Постът е нищо, подвижничеството е нищо, ако липсва любов, защото е писано: Бог е любов (1 Йоан 4:8).

Казват, че когато св. Тихон живеел в уединение в Задонския манастир, той веднъж посетил по време на Великия пост манастирския схимник Митрофан. В този момент схимникът имал гост – човек, когото и светителят обичал заради неговия благочестив живот. Случило се тъй, че през този ден познат рибар донесъл на отец Митрофан жива риба за Връбница (това станало в петък на шестата седмица от поста). Тъй като гостът не възнамерявал да остане до неделя в обителта, схимникът се разпоредил веднага да приготвят чорба и пача от рибата. Тъкмо били седнали зад масата, когато се появил св. Тихон.

Схимникът, който се уплашил от това неочаквано посещение, паднал в краката на светеца и го молел за прошка. Но св. Тихон, който знаел строгия живот на двамата приятели, им казал: "Седнете, аз ви познавам добре. Любовта е над поста". С тези думи той сам седнал зад масата и вкусил от чорбата. За св. Спиридон Тримитунтски чудотворец се разказва, че по време на Великия пост, който светецът спазвал много строго, той бил посетен от някакъв пътник. Виждайки, че пътникът е много изтощен, св. Спиридон казал на дъщеря си да донесе храна. Тя отговорила, че в къщата няма нито хляб, нито брашно, тъй като преди започването на строгия пост домашните не се запасили с храна. Тогава светецът се помолил, поискал прошка от Бога и наредил на дъщеря си да опече соленото свинско месо, което им останало от Неделя Месопустна. След като го приготвили, светецът сложил до себе си странника и започнал да яде сам и да гощава госта си с месо. Странникът се отказвал с думите: "Не мога, аз съм християнин". Тогава светецът му рекъл: "Щом е тъй, не трябва да се отказваш, защото Словото Божие гласи: за чистите всичко е чисто (Тим. 1:15)".

Апостол Павел казва: "Ако някой от неверните ви покани, и вие поискате да отидете, яжте всичко, що ви сложат, без никакво издирване за спокойна съвест (1 Кор. 10:27)". Но това са особени случаи. Важното е при това да няма лукавство – инак и целия пост можем да прекараме по този начин: под претекст, че обичаме ближния, да ходим по приятели или да ги приемаме у нас, гощайки се с блажно.

Другата крайност е прекаленият пост, с който дръзват да се товарят християните, неподготвени за такъв подвиг. Във връзка с това св. патриарх Тихон пише: "Неразумните хора подражават на поста и трудовете на светиите с неправилно разбиране и намерение и мислят, че вършат нещо добродетелно. Ала дяволът, който ги дебне като своя плячка, хвърля в тях семето на самомнението, от което се заражда и израства вътрешният фарисей, който вкарва тези хора в състояние на съвършена гордост". Според авва Доротей такъв пост е опасен: "Този, който пости поради тщеславие или защото смята, че върши нещо добродетелно, пости неразумно и поради това започва да укорява брата си, смятайки се за голямо нещо. А този, който пости разумно, не мисли, че върши добро дело и не иска да го хвалят като постник". Сам Спасителят е наредил да вършим добрите си дела тайно и да крием поста си от околните (Мат. 6:16-18).

Прекаленият пост може да доведе до раздразнителност и озлобеност вместо любов, което също свидетелства за неправилно постене. За всекиго има мярка в поста: за монасите – една, за миряните – друга. С благословия на духовника постът на бременните и кърмещите жени, възрастните, болните и децата може да бъде значително смекчен. "Към самоубийците следва да се причисли онзи, който не изменя строгите правила за въздържание дори и тогава, когато трябва да подкрепи отслабналите си

сили с приемане на храна", казва преп. Йоан Касиан Римлянин.

"Законът на постничеството е следният – учи св. Теофан Затворник – в Бога с ума и сърцето си да пребъдваш, откъсвайки се от всичко, отсичайки всякакво самоугаждане не само в телесното, но и в духовното, вършейки всичко за слава Божия и за доброто на ближните, понасяйки драговошно и с любов постническите трудове и лишения в храната, съня, почивката, в утехите на общуването – всичко това със скромна мярка, за да не бие на очи и да не те лишава от сили да изпълняваш молитвените правила".

И тъй, постейки телесно, да постим и духовно. Да съединим външния пост с вътрешния, водени от смиреномъдрие. Очиствайки тялото чрез въздържане, да очистим и душата с покаяна молитва, за да добием добродетели и любов към ближния. Тъкмо това е истинският пост, приятен на Бога, а значи и спасителен за нас.

Как да се храним по време на Великия пост

От гледна точка на кулинарията постите се разделят на 4 степени, установени от църковния устав:

- "сухо ядене" – хляб, пресни, сушени и туршиени плодове и зеленчуци;
- "варено без елей" – варени зеленчуци без олио;
- "разрешение за вино и елей" – пие се вино с мярка за укрепване на силите на постещите;
- "разрешение за риба".

Общото правило е: по време на Великия пост не бива да ядем месо, риба, яйца, мляко, олио, вино и да се храним повече от един път на ден.

През съботите и неделите можем да ядем олио, вино и да се храним два пъти на ден (освен през съботата на Страстната седмица).

Риба по време на Великия пост можем да ядем само на празника Благовещение и на Цветница.

В Лазарова събота (деня преди Цветница) се разрешава яденето на хайвер.

Първата седмица на Великия пост и последната – Страстната седмица – са най- строгото време.

Например през първите два дни на първата великопостна седмица църковният устав нарежда пълно въздържане от храна. През Страстната седмица е наредено сухо ядене (храната не се вари и не се пече), а в петък и събота – пълно въздържане от храна.

Невъзможно е да се установи един и същ пост за монасите, духовниците и миряните с различни изключения за възрастни, болни, деца и така нататък. Затова Православната Църква е посочила само най-строгите норми, към спазването на които трябва по възможност да се стремят всички вярващи. Формално разделение в правилата за монасите, свещениците и миряните няма. Но към поста трябва да се подхожда разумно. Не трябва да се захващаме с това, което не е по силите ни. Неопитните в поста трябва да пристъпват към него постепенно и благоразумно. Миряните често смекчават поста си (това трябва да се прави по благословение на свещеника). Болните и децата могат да пазят лек пост - например само през първата седмица на поста и през Страстната седмица.

В молитвите се казва: "постете се с приятен пост". Това означава, че трябва да се придържа към такъв пост, който ще ни бъде духовно приятен. Трябва да преценяваме трезво силите си и да не постим прекалено усърдно или, напротив, съвсем нехайно. В първия случай спазването на правила, които не са по силите ни, може да нанесе вреда и на тялото, и на душата ни, а във втория – няма да стигнем до необходимото телесно и духовно напрежение. Всеки от нас трябва да прецени своите телесни и духовни възможности и да се товари само с поносимото за него телесно въздържане, обръщайки главното внимание на пречистването на своята душа.

Тази години Великият пост започва от Сирни Заговезни на 2 март и приключва на 20 април - Великден.

Използван източник:

ЛИТЕРАТУРА Внимавайте, девойки, с любовта!

Мичето

Елин ПЕЛИН

- Та ще ти кажа, госпожа, дойдох само с доброжелателна цел. Съседите сме и се радвам, че така бързо станали възможни хора. Откакто мъжът ви взе голяма служба, гледам, всичко ви тръгна на добро. Пък и партията му се задържа на власт, та може още по-добро да бъде. Истина, и хората говорят, и вестниците писаха за някакви си там гешефти, но обществото е невероятно към тая работа, пък и министърът ви приятел - всичко си е по ред и няма що да му берете грижата. Кой ли у нас, без извинение, се е издигнал и закрепил, да му не завидят и да го не очернят! Как е Мичето? Къде е? На курорт била. Обажда ли се? Па гледам го Мичето ваше, станало една такава богиня. Израснала, оформила се, стъпя като царица. Не мога да ѝ се нарадвам. Пък и дрехи от хубави по-хубави сте ѝ направили, Всеки ден с нова рокля, с нова шапка, пък обуца, обуца, де ги намери толкоз хубави и толкова елегантни! С вкус голям е Мичето, няма що да му се каже.

Само че, госпожа, рядко я виждам. Тя в къщи като че не си стои. Чувам, се по сладкарници, се по Царя, се с младежи кавалери, по кина, по театри. Кога спи, кога яде, думам си, това хубаво момиче? Ама нали е младо, кипи от сили...

Та много лошо почнаха да говорят, госпожа. Завиждат ѝ. Срещат я се с богати кавалери. С автомобили я разхождат по околността и затова ѝ завиждат. Попаднала в среда интелигентна, дано щастието ви помогне, да ви влезе подобен зет в къщи.

Обичам Мичето, госпожа, и дойдох с доброжелателна цел, да ви обърна внимание. Пазете я тая хубавица, защото всякакви хора има и младежта се разюзди много. Видях я, отдавна беше, в една сладкарница. Гледам я и не можах отведнаж да я позная. Какво направило пустото Миче с това хубаво свое лице! Обърнете ѝ внимание, госпожа. Защо така се е нацапала с мазила, с помади, просто физиономията не останала по нея! И защо си е така проскубала хубавите вежди? Вдигнала ги, изтеглила ги, японски фасон. Че по що им харесва тоя японски фасон на хубавите момичета, та се правят на карикатури. Пък и как си беше начервила устата, госпожа, тия хубави уста като чашки заприличали на червива рана. Обърнете внимание, госпожа! То наистина това е модерно. Модерно, но за любов по улицата и по сладкарниците, ама за домашно употребление такива уста са просто за погнуса. Хубавото Миче! Щях да стана да ѝ кажа, ама хайде, рекох си, пред кавалери не бива. По-добре да обърна внимание на майка ѝ. Ние, по-възрастните, по се разбираме. Пък и друго, госпожа, ще ви обърна внимание от доброжелателство. Гледам, че хубавото Миче - пуши. Че кога се научи да пуши? Баща ѝ не пуши, тя да пуши. Гледам я, кръстосала крак връз крак, та чак кюлотите ѝ се виждат, да прощаваш,

и като почнала цигара след цигара, цигара след цигара - как му се главата не замая, как му не прилошее.

Пък кавалерите й едни млади, хубави момчета - весела компания, че смях, че закачки, че шепнене, че побутване... просто прекалено. Един до нея притиснал се беше и я стопил с очите си. А Мичето, нали е хитра, яде го с погледа, та го погубва.

Питам, кой е тоз. Поет, думат ми. Боже, опази я, рекох, на поет в ръцете да не влезе. Ще й засуче някое стихотворение, та ще замае главата на момичето. Пък тя, чувствителна душа, ще възпламенее от вълшебните лъжливи думи и стихчета, и ето ти последствия... Пък кой ще отговаря?

Майката на Мичето слушаше дотука с видимо търпение, ала душата й кипеше от негодувание и там като в голяма тенджера се варяха живи змии.

Но тук вече варивото преля. Тя пребледня, скокна и се обърна със свиреп поглед към своята доброжелателна съседка:

- Вие, госпожо, не сте дошли тук от доброжелание вие сте дошли да ми тровите душата и да ми черните момичето. Как смеете да говорите вие такива безобразия по адрес на нашето Миче? Мичето е свободен човек, всестранно развита и може да прави каквото си иска! А това, което говорите, е клевета. Моето Миче не е кукувица, а човек. И тя има нужда от общество, от хора и, слава Богу, обществото, в което тя се движи, прави чест не само на нея, ами и на нас. Видяла си, защото не прави нищо скритно. Животът й е налице. Гледай и критикувай. Не се крие по къшетата, защото не върши нищо срамно.

Набелена, начервосана! Че кой не е набелен и начервосан в днешния век? На, и вие самата, не си виждате възрастта и набръчкания сурат, ами сте се напудрила като котка в пепелище.

Ходила по Царя! Че моето Миче от дете е тръгнала по Царя. Всеки ден с количка съм я разхождала, да привикне на хора. По Царя ще ходи, няма да ходи по Кюлюците и по Булина ливада, да се люби с комунисти като твоя непрокопсан син. Да ме извините, госпожа, знам де ви боли, но няма да ви го кажа. Завист ви яде, черна завист... И аз ви моля да напуснете още сега къщата ми, да ви не гледат очите ми!

Доброжелателката скокна.

- Така ли! Така ли оценявате моето добро дело! Да знаех, нямаше да ви пристъпя прага... Но сега, понеже ме предизвиквате, аз ще ви кажа всичко. Къде ви е Мичето от двадесет дена, а? На курорт ли е, а? На курорт ли е? Вие разправете, че е на курорт у нейна приятелка в провинцията. Сама не знаете къде е. Пък аз знам и ще ви кажа! Знаят го всички: Мичето е в Майчин дом. На хубав курорт е Мичето! Отведнаж майката на Мичето падна на колене.

- Сестро, мълчи, мълчи, мълчи, моля ти се. Ни дума. Не ни погубвай! Лошо е модерното време... Да мълчим, да таим, да покриваме. Това ни е задачата на нас, по-възрастните.

И тя почна през сълзи да я дърпа за дрехата, да моли, да плаче и да повтаря:

- Сестро, мълчете, мълчете, запазете ни честта... Честта ни запазете!

ЛЮБОПИТНО Звукова система за незрящи пешеходци - проектът на Бургас за "Предизвикателството на кметовете"

Звукова навигационна система, която дава указания на пешеходците за най-безопасен и достъпен маршрут е идеята, с която Община Бургас ще кандидатства в конкурса на Фондация "Bloomberg" -

"Предизвикателството на кметовете". Устройствата, които ще бъдат изработени, ще се раздават на ученици и хора с увредено зрение. Проектът цели Бургас да бъде по-безопасен за пешеходците град. Изграждането на звукова навигационна система за ученици ще позволява при задаване на маршрут да се указва най-безопасно придвижване до светофарни уредби, подлези, велоалеи, пешеходни надлези и автобусни спирки. Идеята е тя да предоставя възможност за запаметяване на най-често използваните маршрути, например от дома до училище. На кръстовищата със зелен светофар, където е разрешен левият завой, ще предупреждава звуково пешеходеца да се огледа наляво.

За хората с увредено зрение ще указва звуково безопасно придвижване до тактилни настилки, светофарни уредби със звукова сигнализация, както и до автобусни спирки. На по-късен етап, при въвеждане на интелигентната система за управление на градския транспорт, системата ще може звуково да сигнализира и за номера на пристигащия до спирката автобус.

На децата и хората със зрителни увреждания ще бъдат раздадени персонални устройства, които ще активират специално монтирани на пешеходните пътеки светлинни лазерни датчици, като по този начин ще сигнализира на водачите на МПС, че има пешеходец.

Успоредно със системата ще се разработи и приложение за мобилни телефони, което ще може да се ползва от всички, които желаят.

Умните устройства могат да бъдат разработени и с опции да бъдат интересни за децата, като се използват персонажи от любими анимационни филми. Това ще стимулира малките пешеходци да ги ползват.

Престижният конкурс на Фондация "Bloomberg" - "Предизвикателството на кметовете" е за градове с население над 100 000 души. Инициативата на бившия кмет на Ню Йорк - Майкъл Блумбърг, дава възможност на най-добрите и иновативни идеи да спечелят финансиране и шанс за реализация. За пръв път конкурсът е обявен за Европа и се очаква конкуренцията между градовете да бъде голяма.

Използван източник:

actualno.com

МУЗИКА Смесен хор на слепите "Академик Петко Стайнов" при ССБ - вече история или...?

На 14 февруари на бял свят официално се появи събрана колекция от най-добрите изпълнения на смесения хор на слепите "Академик Петко Стайнов" към ССБ.

Тя е плод на усилията на екип от ентузиастични, обединени от идеята да съхранят за поколенията изкуството и гласовете на този уникален по рода си състав, поставил началото си през далечната 1935 г. и творил в продължение на 64 плодотворни години, в качеството си на обособено звено към Съюза на слепите в България – до 1999 г., когато по неизяснени и досега причини, изтъкнати като икономически, съюзното ръководство го закрива окончателно.

Съставът е основан от композитора Михаил Шекерджиев под името "Балкан" и е първият в света смесен хор от незрящи певци.

През 1948 г. придобива професионален статут - по предложение на Димитър Домусчиев и с разпореждане на тогавашния министър-председател Георги Димитров.

На 17 ноември 1946 г. колективът е преименуван в смесен хор "Академик Петко Стайнов" при Съюза на слепите в България.

През годините на пълноценното си съществуване хорът е дирижиран последователно от 9 диригенти:

Михаил Шекерджиев, Димитър Домусчиев, Васил Коев, Марко Марков, Николай Бехтеров, Михаил Карамихайлов, Стоян Бабеков, Красимира Спиридонова и Петър Матев. Корепетитори на състава са: Мими Щърбанова, Ирина Щиглич, Стефи Хадживасилева, Емилия Михайлова, Алексей Алексиев и Петър Матев (преди да стане диригент). Огромен принос за развитието на състава имат музикалните педагози: Лазар Максимов, Катя Спиридонова, Руско Русков, Росица Янчева и Петър Петров.

Ръководството на хора непрекъснато и усилено работи за повишаването на музикално-теоретичната и вокално-педагогическата квалификация на слепите и зрящи хористи, като по този начин смесеният хор при ССБ се превръща в постоянна певческа школа. Нейни кадри са стотици хористи и десетки солисти като Христо Маринов – баритон (лауреат на Димитровска награда), Карамфилка Петкова – колоратурен сопран, наричана "Славей на България", Стефан Паскулов – бас (ученик на Борис Христов), Радостин Георгиев – бас (солист на Хоровата капела от 2007 г.), Султанка Минева, Слави Славов, Веска Ангелова, Тодор Лардев, Петко Василев, Нели Стойчева, Валя Янкулова, Димитър Божилов, Даниела Денчева и много други.

С гордост си припомняме имената на певците, покорили оперните сцени и концертните зали на Европа – Михаил Светлев, Михаил Томашов, Иван Петров (Йохан), Васил Стоицев, Вълчо Вълчев, Лозко Стоянов, Лидия и Константин Губерови, Крум Янев и още много други.

През годините репертоарът на хора включва хиляди творби от различни стилове и епохи, но българската хорова песен винаги е заемала основно място сред изпълненията. Затова много композитори са създавали творбите си специално за него. Сред имената им са тези на Петко Стайнов, Николай Бехтеров, Тодор Попов, Александър Танев, Георги Костов, Добри Добрев, Георги Тимев, Йордан Колев, Борис Ибришимов, Стоян Бабеков.

В творческите летописи на хора важно място заемат и съвместни участия във вокално-симфонични концерти заедно с различни оркестрови състави и филхармонии под ръководството на зрящи диригенти. В множество печатни медии хорът е високо оценен от такива светилища от българското музикално пространство като Филип Кутев и Марин Големинов, музиколозите Венелин Кръстев, Агапия Баларева и Тодор Джиджев, както и от хорови диригенти като Лилия Гюлева, Димитър Русков и Георги Робев.

За поколенията хорът оставя стотици студийни и документални записи, три грамофонни плочи и една фонокартичка, снимки за телевизионен филм. В историята на състава са записани хиляди концерти пред наша и чуждестранна публика. Смесеният хор достойно е представял България с участията си в Армения, Беларус, Германия, Литва, Словакия, Чехия и Унгария. Носител е на множество международни и правителствени награди – "Златна лира" на Съюза на музикалните дейци, златен медал от конкурс за професионални хорови състави в Минск, орден "Червено знаме на труда" и орден "Кирил и Методий" - I степен.

Колекцията от подбрани творби в изпълнение на хор "Академик Петко Стайнов" се появи на бял свят благодарение на ентузиазма и дългогодишните усилия на продуцента г-н Рангел Попов, който пожела да съхрани поне тази част от съществуващите най-добри записани изпълнения на състава, подлежащи на възстановяване.

Подборът на представените в колекцията творби, както и музикалното и съдържателното оформление се реализираха със съдействието на композитора и хоров диригент Стоян Бабеков, а издадената заедно с колекцията брошура, отпечатана и на брайл, е плод от труда на коректора Керанка Милушева и компютърния специалист Иван Доброволов. Дигитализирането на аудиозаписите е финансирано от Столична община чрез столична програма "Култура" по проект "Да намериш светлината в песните и музиката", съфинансиран от Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928". За допълването на колекцията огромен принос има Българското национално радио, което предостави своя фонд.

Огромният труд по компютърната обработка на записите е извършен от Иван Доброволов и Светослав Калвин.

Самата колекция се състои от 4 компактдиска, записани в mp3 формат, в които изпълненията са сортирани според видовете творби, диригентите и соловите изпълнители. За тиражирането на сборната колекция заслугата е на звукозаписното студио на ССБ в лицето на Стоян Васев.

На тържеството, организирано от Софийската регионална организация, което премина под формата на празничен обяд в ресторант "Феникс" в софийския квартал "Обеля", бяха поканени и присъстваха кметът на район "Връбница" Младен Младенов – човек, изключително отворен към проблемите на

невиждащите хора и винаги готов да откликне, трима от бившите диригенти на хора – Стоян Бабеков, Красимира Спиридонова и Петър Матев, председателят на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" Спас Карафезов, голяма част от бившите хористи. Всеки от тях получи като подарък колекцията заедно с брошурата, издадена на брайлов или плоскопечатен шрифт, разказваща историята на състава и описваща неговите достижения през годините на съществуването му.

Всеки от присъстващите имаше възможността да сподели спомени за хора и да разкаже по някоя интересна случка, но всички признаха, че годините на работа като хористи са били едни от най-хубавите години в живота на всеки от тях. Тук беше и един от хористите-ветерани – Марин Матев, който говори за състава с голяма топлота.

За отличното настроение допринесоха изключително много Светослав Калвин, който имаше грижата за озвучаването на салона, и любезните ни домакини от персонала на заведението.

Тържеството бе изцяло финансирано от софийската регионална организация на ССБ с председател Асен Алтънов, който за времето на своето председателство успя и продължава да създава изключително ползотворни контакти с различните институции, както и с фирми, готови да оказват дарителска подкрепа на незрящите.

Така, символично на 14 февруари – Деня на виното и любовта, част от невиждащите хора празнуваха и се веселиха, срещайки много свои стари приятели и бивши колеги. Мнозина изразиха надеждата си смесеният хор на слепите "Академик Петко Стайнов" да се възроди и отново да заеме полагащото му се място в културното пространство на страната ни. Дано тази мечта се сбъдне!

Марина ПЕТКОВА

НЕЗРЯЩИ ЗНАМЕНОСТИ Хосе Фелисиано

Хосе Фелисиано е роден в Ларес, Пуерто Рико, в семейство от дванадесет деца. Роден е сляп, причината е вродена глаукома. Започва да свири на тенексена кутия на тригодишна възраст, акомпанирайки на вуйчо си. Когато е на пет години, семейството му се премества в Испанския Харлем в Ню Йорк и на девет години играе в Teatro Puerto Rico. Започва музикалната си кариера свирейки на акордеон, докато един ден не получава от дядо си китара. Казва сам за себе си: "Затварях се за по 14 часа на ден, за да слушам рок албумите от 1950 г., класическа китара и джаз изпълнители като Уес Монтгомери". По-късно взема уроци при Харолд Морис, който от своя страна е бил ученик на Андрес Сеговия.

На 17 напуска училище, за да свири в нощните клубове; първото му професионално изпълнение е в Детройт, Мичиган.

През 1963 г. свири в кръчми и клубове из САЩ и Канада, по-специално Гринуич, Ню Йорк и Ванкувър. През 1964 година излиза първият му сингъл "Everybody Do the Click" (който е хит на Филипините в продължение на 14 седмици). По-късно през 1965-66 издава първия си албум "The Voice and Guitar of Jose Feliciano" и "A Bag Full of Soul". Двата албума демонстрират таланта му, радиостанциите из САЩ го описват като "десетопръстия маг". Поканен е в Нюпорт на джаз фестивала през 1964.

През 1966 отива в Мар дел Плата, Аржентина. Там той прави силно впечатление на RCA Victor, който официално го кани да остане и да запише албум на испански. Не са били уверени какво точно искат да запишат, при което Фелисиано предлага болеро. Резултатът е два хит сингъла: "Poquita Fe" (Малко

вяра) - песен, написана от пуерториканеца Боби Капо, и "Usted" (Ти).

Година по-късно Фелисиано е трябвало да посети Обединеното кралство, но властите не позволяват на кучето му водач да влезе в страната, защото не е било поне 6 месеца под карантина. Карантината е била наложена по това време, за да ограничи разпространението на бяс. Фелисиано по този повод написва песента "No Dogs Allowed" (Забранено за кучета), която разказва за първото му посещение в Лондон.

По време на престоя си в Англия на 16 юли 1967 година Фелисиано участва на живо в радиопредавания на станциите "Радио 227" и "Радио 355", месец преди да бъдат закрити от властите. След още два успешни албума Фелисиано става популярен име из цяла Латинска Америка. Премества се в Лос Анжелос, Калифорния, където заедно с Рик Джарард записват песента на групата The Doors "Light My Fire" в латински стил и когато я пускат като сингъл, достига III-то място в поп класациите в САЩ през лятото на 1968. Продадени са повече от един милион копия на американския пазар. Песента е номер едно в много държави, в това число Канада, Бразилия и Обединеното кралство, и е била отличена със сертификат за най-продавана песен "Златен диск". Заради този си успех той печели две награди "Грами" за най-добър нов изпълнител на годината и за най-добра поп песен за 1969. През октомври 1968, в разгара на протестите срещу войната във Виетнам, на Фелисиано е предоставена възможността да изпълни националния химн на Tiger Stadium в Детройт. Неговото изпълнение в латино стил предизвиква дебати, в резултат на което много радиостанции отказват да излъчват негови песни и кариерата му остава в застои за почти три години. На 10 май 2010 Фелисиано отново изпълнява националния химн на САЩ на Комерика Парк в Детройт. Изпълнението му е подобно на това от 1968 г. - с акустична китара и в латино стил.

През 1970 Хосе Фелисиано композира и издава албум с коледна музика – "Feliz Navidad", който може да се счита за най-известния записван от него. Песента "Feliz Navidad" (Весела Коледа), която е и заглавие на албума, е изпълнявана от много различни изпълнители и в момента е част от традиционните коледни песни в САЩ, Канада и Латинска Америка. От години "Feliz Navidad" се смята за една от най-често пусканите по Коледа по радиото песни и най-често теглените.

През 1971 Фелисиано пътува до Италия за участие в музикалния фестивал Сан Ремо, изпълнява песента "Che sar?" на италиански, печели второ място в конкурса и овациите на публиката. По-късно записва същата песен, която става голям хит в Италия, Европа, Азия, също и в страните отвъд Желязната завеса. Хосе записва и изпълнява песни през 1970 за комедийния сериал "Chico and the Man" и играе в същия в ролята на братовчед на главния герой. През седемдесетте също така играе и композира за телевизионни сериали и филми.

През кариерата си Фелисиано записва парчета и с много други изпълнители като Бил Уитърс, Джон Ленън, Джони Майкълс, Майкъл Несмит, Натали Кол и Глория Естефан.

През 1974 изнася концерт в Прага, Чехословакия, делейки сцена с чехословашкия идол Карел Гот. Фелисиано е един от малкото западни поп изпълнители, които са имали възможност да излязат на сцена в страните отвъд Желязната завеса.

Хосе Фелисиано се радва на успех, пеейки и на испански, и на английски език, и печели пет поредни награди за най-добър поп китарист на списанието "Guitar Player". През 1987 година получава звезда в Алеята на славата в Холивуд и звезда в Алеята на славата в родното си Пуерто Рико. През 1987 записва "The Sound of Vienna" – песен, която е номер едно за четири седмици, а с известния Виенски симфоничен оркестър участва на живо по Австрийската националната телевизия в "Дунав парк" пред повече от 60 000 човека. През 1980 звукозаписните компании му дават възможност да записва само за страните от Латинска Америка, с което той печели още четири награди "Грами" за най-добър латински изпълнител. Прави и дуети с най-известния мексикански певец по това време Хосе Хосе.

През 1994 Фелисиано записва денс албум на английски "Goin' Crazy" под псевдонима JR, който му спечелва нови фенове. През 1995 година в Ню Йорк преименуват държавното 155-о училище на Училище за сценични изкуства "Хосе Фелисиано". През 1996 участва във филма "Фарго". Фелисиано е и първият член на съдийската комисия за подкрепа на независими изпълнители към "Independent Music Awards".

Хосе Фелисиано и съпругата му Сюзън имат три деца - дъщеря Мелиса и синове Джонатан и Майкъл.

ПИСМА ОТ ЧИТАТЕЛИ Златна сватба

Незрящата Веска Колева Динкова и нейният съпруг Ради Петков Динков от хасковското село Войводово отпразнуваха златна сватба.

Семейството сподели радостта си от юбилея с близки и приятели в ресторант "Езерата" в Хасково. Дватамата са си казали заветното "да" на 10.11.1963 г. пред закона и Бога.

След едногодишен семеен живот съпругът на Веска - Ради, заминава войник на 25.09.1964 г. в Стара Загора. След клетвата е преместен в София, където изкарва докрай военната си служба.

Нейното заболяване не е по рождение, а е обострено по време на пубертета. Впоследствие пораженията са станали необратими.

През 1966 г. им се ражда първородният син Николай, а след две години се появява и дъщеря им Павлина.

Зрението на Веска постепенно намалява.

- Моят съпруг бе неизменно до мен! Той е моите очи през всичките години, много ми помага, на него дължа всичко! - признава тя.

Дватамата са родени през 1945 г. в село Войводово и учат заедно до VII клас, след това съдбата ги разделя, но само за кратко.

- Писано ни е да остареем заедно. Тайната на щастливия семеен живот е да не се плашим от трудностите и да бъдем толерантни един към друг! – споделя Веска.

Повече от 45 години тя активно членува в Съюза на слепите.

През 1970 г. е изкарала петмесечен курс в НЦРС Пловдив, където е усвоила брайловата азбука, за да може да чете и пише. Там също се е научила да плете мрежи. Десет години е била окръжен председател на организацията на слепите в Хасково. Вече 30 години членува и в НПК на слепите в София, от които 12 години е била в управителния съвет на кооперацията. Все още продължава да бъде активистка в системата на слепите. Също така участва в социалния и обществен живот на селото. Повече от четвърт век пее във фолклорната певческа група при читалище "Отец Паисий 1925" - Войводово.

Тя бе сред петимата души със зрителни увреждания от Хасковска община, които се обучаваха да работят с компютър през лятото по програмата "Глобални библиотеки".

- Имаме и 17-годишен внук - Радослав. Заради децата, а и заради себе си, за да съм в крак с времето, продължавам да се уча. – категорична бе Веска Динкова.

По случай щастливата годишнина Веска и Ради си пожелават само здраве и спокойни старини.

Неврие Сали РЕДЖЕБ

На колко години е ТСО в Добрич

Повод да напиша това е публикацията на Паунка Пеева в бр. 1 на списание "Зари" от тази година "45

години организация на слепите".

Аз съм от Добрич, член съм на ССБ от 1957 г. и съм приет тогава в ТПС на слепите в Добрич, а председател на организацията беше Златан Великов.

Бай Злати с едно дървено съндъче през рамо продаваше ластик, безопасни игли и други дребни галантерийни стоки. През 1958 г. се проведе годишно събрание на организацията и аз бях избран за секретар, и бях такъв до отиването ми на работа в ПП "Успех" във Варна. На събранието присъства зрящата служителка на РС във Варна Роза Бояджиева.

През пролетта на 1959 г. на районната конференция във Варна с Бай Злати бяхме избрани за делегати и участвахме в Третия конгрес на ССБ в София.

През 1962 г. бях избран за председател на РС на слепите във Варна. На годишното събрание на ТПО в Добрич през 1963 г. за председател на организацията беше избран Симеон Желязков, който преди това за известно време беше работник в ПП "Успех" във Варна. Вярно е, че Симеон Желязков допринесе много за укрепването и активизирането на организацията, но никога не е бил сред основателите - той стана член на ССБ по-късно.

ТО или сега ТСО е създадена вероятно през 1956 г. - след създаването на РС на слепите във Варна. По онова време организацията обхващаше три околии: Добрич, Генерал Тошево и Тервел.

Честването на юбилей, особено когато се ангажира и вниманието на широката общественост, съвсем не е въпрос за подценяване. Затова в никакъв случай не бива да се поддаваме на емоцията за себеизява или да се доверяваме на това, че някой е казал. Има една сентенция, че не казаното, а писаното остава. Аз познавам госпожа Пеева като сериозен и отговорен човек и се удивявам на това, че е лишила своята организация с цели 12 години активен живот.

Ако моите земляци проявят интерес, аз бих се срещнал с тях, за да им разкажа за този начален, нелишен от положителни качества, период от живота на нашата организация. А Златан Великов, за когото бях писал в "Зари" преди време, заслужава признателност и уважение като пионер на делото на слепите в този край на нашата страна.

Владимир ЖЕЛЕВ

ПРЕМИЕРА Авва, Отче!

Уважаеми читатели, имаме удоволствието да Ви представим най-новата стихосбирка на поетесата Стефка СТОЙЧЕВА.

"Ето моята тайна. Много е проста:
истински се вижда само със сърцето.
Същественото е невидимо за очите."

Екзюпери, "Малкият принц"

Истински се вижда само със сърцето. Тези думи не ме напуснаха нито за миг, докато четях поезията на Стефка Стойчева. По принцип не препоръчвам на приятелите и децата си да четат много стихотворения едно след друго. Поезията най-добре се вкусува на малки порции, опитомява се, както би казала по-горе цитираната лисица на Екзюпери. Но с поезията на г-жа Стойчева се сблъсках по

различен начин. Обади ми се издателят и помоли да напиша тъкмо тези уводни думи, които четете сега. И понеже работата винаги ме притиска (преводач съм) и клиентите винаги искат да свърша "вчера", реших да рискувам – да прочета всичко накуп, а после да повторя онова, което особено ме е впечатлило. Чудна работа! Прочетени едно след друго, така както са подбрани в стихосбирката, всичките тези стихотворения се подредиха в едно цялостно, макар и малко по-голямо, произведение. Нарисуваха една завършена картина. Портрет. Портрета на едно сърце. Сърце, което вижда по-ясно от очите.

Казвам всичко това за онези читатели, които не знаят, че авторът на тази поезия е незряща. "Сляпа" казваме ние, зрящите, и влагаме в тази дума освен фактологията и елемент на съчувствие, дори елемент на снизходителност. Сякаш сме с нещо много по-богати. И сигурно сме. Имаме за какво да благодарим. Обаче докато четете тези стихове, едва ли ще ви хрумне, че ги е писал човек, който не може да "види" истински света, живота, Бога. Сякаш сърцето на поета вижда по-вярно от очите на инженера или микробиолога (да прощават представителите на съответните професии).

Тъй като освен преводач съм и театрал, свикнал съм да беседвам с публиката. Затова моля за снизходителност към тази известна разговорност в текста ми. Просто си представете, че сте се отпуснали на мястото си в театъра, аз съм пред вас на сцената и предстои да ви чета стиховете на г-жа Стойчева. Преди да започна обаче искам накратко да ви ги представя, да ви предупредя какво предстои. Защото на плаката пише просто "Авва, Отче!" и това нищо не говори на зрителя, а билетчето вече е купено, щом държите книгата в ръце. И така - какво предстои?

Отначало ще се запознаете с една Изгнаница. Тя иска да ни убеди, че е прокудена, откъсната от света, започвайки със:

*Не съм от този свят –
от друг свят съм дошла
самотна дъщеря
на мрак и светлина.*

Душата на поета-изгнаник хем е лебедова, хем е пълна с вулканична жар, като и двете крайности подтикват към търсене. Лебедовата душа възкликва към Бога; вулканът пита:

*Къде пожарогасител да намеря?
Вулкани кой ли може да гаси?*

Поетът не търпи лицемерието нито на хората, нито на измамните илюзии, но сякаш няма и сили да се пребори с тях. Те просто раняват лебедовата душа, с нейната нежна искреност, изграждайки личната, екзистенциална "Голгота" на поета, в един недотам поетичен свят:

*След мен остава кървава следа.
Нагоре ли?
Надолу ли?
Не знам.*

...

Голгота ...

При това автор на тази "Голгота" често е самата поетеса:

*Какво направих със живота си?
Оставен на мене – изтече.
Край мене съсипни.*

Какво направих със живота си?

В този свят дори надеждата се оказва предателско блуждаещо огънче, пъстроцветна пеперуда, която гоним като деца, а тя все се изплъзва, играе си с нас. Надеждата е:

*...локомотив на болен влак
пъшка
във тъмния и дълъг
тунел на отчаянието.*

Всичко свършва просто, предвидимо и понятно – със смъртта:

*В деня, когато Тя почука,
мъдрост, стоицизъм от години,
събирани старателно, се пукат
и се превръщат във руини.*

Какво остава? Нищото. По-страшно от Нищото във фантазияния свят на Михаел Енде, защото Нищото на Стефка Стойчева е в реалния ни свят и много ясно се вижда със сърцето:

С нищото се гледаме в очите.

...
*Нищото –
хипопотам самодоволен –
очаква
вече
следващата жертва.*

Настроението е мрачно, но честно и пълноцветно. Дори с далечни суицидни отблясъци:

*Животът е събран във юмрука ми.
Да го изхвърля,
нямам право –
все още.*

Край. Завесата пада. Поемете си дъх. Антракт.

Антрактът е съвсем кратка пауза, затова питам само в два реда: Дали наистина е изгнаница Стефка Стойчева? Или просто, с типичната за повечето поети самовглъбеност, тя не усеща, че пишейки за себе си, закача съзвучни струни в сърцата на всички ни?

Следва действие второ. Завесата се вдига и се оказва, че декорът е сменен. Без предупреждение и радикално, като революция.

– Авва, Отче! – възкликва поетесата.

Тази фраза се нуждае от пояснение. Някога, в далечната древност, икономиката на Римската империя се крепяла на труда на робите. Робите – най-безправните, най-лишените от надежда, които могли да съберат целия си живот в юмрука си, но нямали дори правото да го изхвърлят. Като нашата поетеса.

Понякога обаче някои от робите били осиновявани. Добрият господар обиквал слугата си дотолкова, че пожелавал да му стане баща. Тогава робът възкликвал:

– Авва, отче! (Което значи нещо като: "Татко, татенце, мили тате!")

И животът се променял. Радикално:

*...като възраждане.
Като епоха.
Като вихър, Господи.*

Обърнете внимание на новия декор. Той е вече много по-семпъл. И много по-диалогичен. Досега душата в изобилието на думите е търсила верните начини да излее това, което я гнети. Сега тя просто беседва с Твореца си, въздиша, пее Му с непосредствеността на дете, хванало татко за ръка:

*Ти ме намери –
изгубена –
малко дете.
Плачех
и търсех пътя –
не знаех къде.
Вратата беше отворена –
там ме чакаше Ти.
Прегърна ме...*

Струва си да уточним диалогичността на поезията. Тя е всъщност молитвено-диалогична. Немалко от стиховете започват с обръщение към Бога. Атмосферата е открито християнска, но не от догматично-проповеднически тип. Няма далечна философска умозрителност. Няма академично анализиране на християнските доктрини, макар те да са в основата на всеки ред в най-чист ортодоксален вид:

*Милост и любов
са Твоята същност.
Защото
Алфа и Омега Си,
пред Тебе се прекланям.*

Впрочем радикално промененият декор не бива да ни подвежда – той е само вътрешен, сърдечен (връщайки се към думите на Екзюпери). Светът не се е променил, нито поетесата е станала свършена, но тя вече не е сама:

*Душата ми
гори
във огъня
на
моя собствен
ад.
Отче,
прегърни ме
и ме избави
от този
чужд,
враждебен,
свят.*

Този декор е толкова различен, че самата поетеса първоначално се е бояла да пристъпи в него, чувствайки се по-уверена в познатата тъма:

*Даже
затворът ми беше удобен,*

*а веригите –
свобода.*

Но чудната приказка на Иисус я влече неудържимо, понеже онова, което е търсила като Изгнаница, тя открива тук като любима дъщеря:

*Искам да видя с очите си
всичко, което разказа ми сам.*

И пак:

*Ти знаеш ли коя съм всъщност?
Принцеса съм – Небесна при това.
Моят Бог – Баща ми – ме е пратил...*

Пред този Баща тъмнината отстъпва. Тъмнината, която:

*Стискаше за гърлото
надеждата и радостта ми.*

...

Тъмнината – минало.

Изгнаницата вече е намерила дом, път и прободена ръка, която да държи. И сякаш дори не се стреми да ни разкаже за всичко това. Тя просто беседва с Баща си и ни позволява да станем свидетели на беседата...

Сега завесата ще падне отново. Аплодисменти. "Автора! Автора!" - ще извика публиката. На сцената, с известна неувереност, ще пристъпи Стефка Стойчева. Може би ще погледне надолу, може би към залата... Тя и бездруго не може да "види" лицата. Ще "гледа" сърцата. Ще посочи нагоре, откъдето очаква, че:

*ще видят очите ми
славата Божия –
цялата.*

– Нека аплодисментите бъдат за Него! – ще прошепне. Защото портретът всъщност е Негов, на Онзи, когото тя обича.

Поседнете. Подгответе сърцата си да виждат същественото. Действие първо. Приятно четене...

Виктор МАКАРОВ

Предисловие

Здравейте, приятели!

Чрез стиховете, публикувани в тази книжка, вие ще надникнете в моята душа. Тук съм събрала стихотворения, писани през двата най-важни етапа от живота ми. Времето, когато не познавах Иисус Христос, когато се лутах без път и надежда и живеях като изгнаница в този свят, без да знам откъде съм дошла и накъде отивам. Единствено дългът към децата ми – да ги отгледам и възпитам, да им дам майчината грижа и любов, ме държеше жива.

Когато Иисус ме срещна и ме призова, всичко се промени. Аз разбрах, че наистина съм от друг свят, но вече знам, че съм Небесна принцеса, изпратена на земята да изпълня мисията на моя Баща. Да работя за разширяването на Неговото царство, да нося Неговата светлина до хората, Неговата правда и радост. Като прочетете стиховете от двете части, ще разберете как вярата в Бога променя мисленето и ценностната система на човека, когато той е предал живота си на Него. Божията светлина огрява всички тъмни кътчета и тъмните и грозни неща стават светли и красиви.

Така се случи и при мен. Божията слава осия живота ми и Неговата ръка постоянно бди над мен. Дори и в най-трудните моменти от живота ми аз имам увереността на Божията любов и тогава долината на мрачната сянка се превръща в долина на цветя и радост.

Елате и предайте живота си на Иисус и ще усетите промяната. Той ще ви приласкае с прегръдката Си и ще ви утеши с безусловната Си любов.

Стефка СТОЙЧЕВА

ПЕСИМИСТИЧНО

Все по-дълбоко в бездната навлизам,
притиска ме опасен лабиринт,
каквото почна на добро обричам,
а краят е безмилостно един.

Садя цветя и вече се усмихвам -
представям си красивия им цвят.
Обръщам се - бодили там надничат
и кикотът им дяволски познат.

И пак започвам отначало
със Сизифовски заряд,
но винаги ли тъй ще се повтаря
всичко във безкраен кръговрат.

АВВА, ОТЧЕ!

Захвърлена в света се лутах дълго,
врълхлитаха ме унижения отвред.
Обидите натрупани преглъщах мълком,
въртях се в омагьосан кръг.

Избирах винаги погрешната посока,
каквото правех беше прах.
Извършвах винаги неправилната стъпка,
отново хлъзвах се назад.

Така между земята и небето бродех -
живот неустановен.
Заклучена с веригите на земните тревоги,

не знаех, че ключът е в мен.

Към светлината се стремях неудържимо,
без да знам къде е тя.
Заливаше ме мрак необозримо
и в бездната пропадах пак.

Внезапно тъмнината лъч проряза,
насочих се към него и видях -
Звездата Витлеемска път показва
и истината в нея аз прозрях.

Изправих се и тръгнах озарена,
издигнала молитвено ръце.
Духът ми вика: - Авва, Отче! Устремена
съм към твоего божествено сърце!

Иисус живее в мен и аз съм в него,
изпълнена съм с вечна светлина.
Зная - ще отида там, където
е моят дом в небесните места.

ПРОЕКТИ Национална кампания "Запази зрението си"

*"Виждането е рождено право на всеки,
а опазването му - дълг на всички"*

**Акад. К. Пашев -
създател на българската офталмология**

Всяка секунда на планетата ослепява по един възрастен, а всяка минута по едно дете.
По данни на Световната здравна организация за 2010 г. 285 милиона души са с увредено зрение. От тях 39 млн. са напълно слепи. Основните причини за загубата на зрението са некоригирани рефракционни аномалии (42%) и катаракта (33%). Световната тенденция за увеличаване на населението на Земята и неговото застаряване естествено водят до нарастване на очните заболявания. Световната здравна организация прогнозира, че през 2020 г. 84% от всички зрителни увреждания ще бъдат сред хора на възраст над 50 г. В България 35-40 хиляди граждани имат различна степен на трайно увреждане на зрението.

Бързото развитие на офталмологията днес гарантира своевременната диагностика на очните заболявания и позволява 80% от тях да бъдат успешно лекувани.

Позовавайки се на статистически данни, европейските офталмолози считат като приоритетни за наблюдение следните очни заболявания: катаракта, детска слепота, глаукома, диабетна ретинопатия, макулна дегенерация, роговична слепота и рефракционните аномалии (късогледство, далекогледство и

астигматизъм).

Уважаеми читатели, зрението е безценен дар и изисква много грижи:

Редовните прегледи и грижите за очите значително намаляват влошаването на зрението, свързано с напредването на възрастта. Ако почувствате проблем с очите, незабавно посетете очен лекар!

При преждевременно родени деца или преседели в кувьоз провеждайте ранни прегледи!

Ежегодно замервайте очното си налягане след навършване на 40 години!

Плискайте очите си със студена вода 5-7 пъти на ден, за да ги предпазите от замърсяване!

Периодично, след консултация с офталмолог, извършвайте точни корекции на вашите очила!

Когато ползвате компютри, спазвайте следните изисквания:

- разстоянието от екрана да не е по-малко от 30 см, а за деца – 40 см;

- учениците от първи до девети клас трябва да ползват компютъра един час, а по-големите от тях - два часа. Задължително им осигурете периодични почивки;

- използвайте очила с филтър, независимо от степента на защита на екрана.

Хранете се здравословно:

- плодове и зеленчуци, богати на витамините А, Е и С предпазват от макулна дегенерация, катаракта и глаукома;

- за повишаване остротата на зрението пийте отвара от боровинки или черница. Срещу възпалени очи помага зеленият чай, а при червени очи – билката Очанка.

Уважаеми читатели, човек възприема 80% от заобикалящата го информация с очите, затова не допускайте светлината да угасне в тях.

Васил ДОЛАПЧИЕВ,

ръководител на проект

"Създаване на център за подкрепа и целева ориентация на хора със зрителни увреждания (ЦПЦОХЗУ) с изнесени офиси", финансиран от Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" и съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

РЕХАБИЛИТАЦИЯ За по-безопасното придвижване на незрящите в столицата

**С Асен АЛТЪНОВ – председател на Регионалната организация на ССБ в София, разговаря
Димитрина МИХАЙЛОВА**

Един всекидневен и същевременно много сериозен проблем, с който постоянно се сблъскват хората със зрителни увреждания, е проблемът за достъпността на окръжаващата ги градска среда. Желанието на незрящите хора за повече движение и за повече социални контакти твърде често се попарва от големия брой труднопреодолими и съвсем не безопасни препятствия, които те срещат при своите опити за самостоятелно придвижване в града, в който живеят. Между незрящите най-вече от София периодично се възражда дискусиата за това на какви условия трябва да отговорят светофарите, за да бъдат наистина полезни за онези от тях, които имат волята и решимостта да се придвижват самостоятелно по улиците на София.

Озвучените светофари са от изключителна важност за човека със сериозни зрителни затруднения, но

от време навреме чуваме и от представители на общинската администрация, че те са голям дразнител за другите граждани - най-вече за тези, които живеят до тях, поради което с голямо нежелание се заемат да продължат процеса на озвучаване на светофарните уредби в столицата. Ситуацията допълнително се изостри, след като от новата фирма, ангажирана да поддържа светофарните уредби, са предложили на Регионалната организация на ССБ в София да се възприеме модел на озвучаване, при който звуковият сигнал на светофара да се активира или със специално изработено за случая дистанционно, или с бутон, монтиран на самия стълб, на който се намира светофарът. За да се чуе мнението на тези, които в най-голяма степен са заинтересовани от удовлетворителното решаване на този проблем, по инициатива на председателя на РСО на ССБ в София на 15 януари 2014 г. в салона на читалище "Природа и наука" беше проведена среща, на която бяха поканени да присъстват всички, които се вълнуват от тази проблематика.

Това беше поводът, по който потърсих за разговор председателя на софийската регионална организация на Съюза на слепите Асен Алтънов. Самият той нееднократно е споделял, че проблемът с достъпността на градската среда в София е приоритет и основна задача на ръководената от него организация.

- Г-н Алтънов, какво наложи, така да се каже, спешното свикване на толкова разширен форум, посветен на проблемите на достъпността на средата в София?

- Поради смяната на обслужващата фирма на светофарните уредби в столицата Софийска община се е обърнала към директорката на Училището за деца с нарушено зрение в София с предложение за нов модел на озвучаване на светофарите. Предлагаше се незрящите граждани да се ползват от системата за озвучаване на светофарните уредби посредством монтиран на самия светофар бутон или със специален уред за тяхното дистанционно активиране. Г-жа Белокапова – директор на УДНЗ, ни информира за това предложение, което в един сравнително тесен кръг беше обсъдено и в регионалната организация. Това предложение предизвика бурна, остра и според мен напълно оправдана реакция на много от нашите колеги, които се престащават самостоятелно да се придвижват по улиците на нашия град. Огромният интерес към решаването на този проблем наложи свикването на повече хора, чието мнение трябваше да бъде чуто, защото те са наистина заинтересовани от състоянието на светофарите в София. Така, в хода на това събиране, участниците се обединиха около становището, че за незрящите най-добър е моделът с автоматично активиращ се звуков сигнал при зелена светлина на светофара. С цел да се намали дразнещият ефект от озвучаването бяха лансирани мнения силата на звука да се регулира автоматично с помощта на специални датчици, което ще даде възможност при по-ниски нива на уличния шум съответно да се намалява и силата на звуковия сигнал. В същата посока бяха и изразените мнения, че може да се мисли и за по-тих звуков сигнал във времето след 20 часа. Много от изказалите се колеги обърнаха внимание и на факта, че на практика в големите европейски градове е възприет точно такъв вариант за озвучаване, а светофарите с бутони се поставят само като изключения - най-вече там, където самият светофар не работи постоянно, а се активира само при необходимост. И точно за реализирането на този модел неотстъпно ще настояваме и ние от ръководството на Регионалната организация на ССБ в София. Покрай този въпрос участниците в сбирката поставиха и някои други проблеми, които затрудняват незрящите пешеходци, като например тактилните ориентири в метростанциите, липсата на бордюри в края на тротоарите, където те се скосяват, усложненията, които се констатират при скосяването на тротоарите, когато то се прави на голямо кръстовище, и други.

С цел подобряване на комуникацията между съюзните членове и ръководството на организацията по тази проблематика беше предложено и съответно прието от присъстващите създаването на комисия, в която да бъдат включени колеги, които са, така да се каже, постоянно по улиците и имат най-добра представа за съществуващите проблеми, както вероятно и най-много полезни идеи за тяхното решаване.

- В какво ще се изразява работата на тази комисия?

- Комисията е доброволно формиране и тя ще има функциите на помощен орган към управителния съвет на регионалната организация. Включените в нея колеги ще могат да ни информират за всички проблеми, с които те се сблъскват. За съжаление средата в София е освен агресивна и твърде често променяща се, което прави необходимо постоянно да се актуализира информацията за старите и новопоявяващите се бариери. Който е попаднал на такъв проблем, ще може да ни информира било то

по телефон, било по електронна поща. Това не изключва и възможността всеки един от нас като гражданин да се обръща и директно към органите на самата община. Смятам, че по този начин ще можем по-пълно да обхванем всички опасни точки в целия град.

- Има ли при вас назначен човек, който да контактува с общината, да събира и обобщава получаващата се в РСО София информация?

- На този етап такъв човек не е назначен. Засега сигналите могат да се подават в регионалната организация на телефони: Асен Алтънов - 931 80 12 (стационарен) и мобилни 0886 100 156 (Vivacom) и 0894 399 009 (Globul); или на имейл: rso_barieri@abv.bg, като Хари Хараламбов ще движи нещата от юридическа гледна точка. За да имаме своята тежест пред общината, ние трябва да им поставяме реални проблеми, а още по-добре ще бъде, ако можем с помощта на експертизата, която несъмнено притежават включените в комисията колеги, да им посочваме и най-добрите за нас варианти за тяхното решаване.

- Какви проблеми могат да се поставят пред тази комисия?

- Комисията ще разглежда всякакви проблеми, имащи отношение към подобряването на възможностите на незрящите за свободно и безопасно придвижване в градската среда. Неин представител ще бъде постоянно в регионалната организация. На него могат да се съобщават всички стари, но неотстранени или нововъзникнали проблеми, свързани с достъпността на средата, като например повреден светофар, небезопасно място по тротоара, поставяне на препятствие на неподходящо място и изобщо всичко от този род.

- Тази комисия ще бъде ли постоянно действащ орган?

- Да, тя е създадена с цел да могат повече хора да споделят своето мнение при решаването на тези проблеми. Комисията трябва да има ролята и на експертен съвет, с който да се консултира ръководството на организацията, когато изготвя своите предложения пред общината.

- Смятате ли да поставите и въпроса за телефонните кабинки, с които сблъсъкът е изключително неприятен?

- Това отдавна е на нашето внимание, но знаете в каква бюрократична държава живеем и за всяко нещо битката е жестока. Ние няма да престанем да настояваме за намиране на приемливо решение и се надяваме пътят на нашите незрящи колеги с всеки ден да става все по-удобен и безопасен. Вече започнахме дискусия в комисията, за да можем да формираме пакет предложения за подобряване на достъпността на градския транспорт. Трябва да си изградим единно становище по много въпроси като например въпроса за това къде точно трябва да бъдат поставени и как точно да изглеждат табелите, на които са написани номерата на превозните средства. Вече във все повече от тях автоматично се съобщават спирките. Обсъдихме и различни варианти за решаване на проблемите, които възникват поради това, че на много спирки автобуси и тролейбуси спират по няколко един зад друг, което прави практически невъзможно ползването им от хората със зрителни увреждания. Има и още много важни, но за съжаление и много трудни за решаване въпроси. Надявам се, че стъпка по стъпка ще успяваме да повишаваме удобствата на транспорта за нашите колеги - слепи и с остатъчно зрение. Използвам възможността чрез списание "Зари" да се обърна към всички самостоятелно движещи се незрящи от столицата и да ги призова да ни помагат, като ни информират за местата, които са опасни за нас, и въобще за всички проблеми, свързани с неудобства при тяхното придвижване, за да можем взаимно да си бъдем полезни.